

VIRTUÁLNÍ NOC KOSTELŮ V ČESKOBUDĚJOVICKÉ DIECÉZI

V letošním roce bude v České republice již 12. ročník Noci kostelů. Poprvé byla široké veřejnosti nabídnuta možnost navštívit kostely a modlitebny, poznat nejen jejich kulturní hodnotu, ale také se seznámit s křesťanstvím prostřednictvím hudby, výtvarného umění, divadelního představení, rozhovoru či setkání v roce 2009.

Již v roce 2005 proběhla první Noc kostelů (Lange Nacht der Kirchen) ve Vídni. Jak ale vůbec vznikla myšlenka na uspořádání Dlouhé Noci kostelů? Ta se vyvinula o rok dříve v jednom vídeňském kostele, když zůstal jednou večer shodou okolností (nejspíš kvůli úklidu) otevřený do dlouhých nočních hodin a kolemjdoucí tak hojně využili neformálního pozvání do něj vstoupit. Během čtyř let se pak akce spontánně rozšířila do celého Rakouska a každoročně se do Lange Nacht der Kirchen zapojuje na 700 kostelů a modliteben. Do prvního ročníku Noci kostelů v roce 2009 se zapojilo 25 kostelů v brněnské a 9 kostelů v plzeňské diecézi. V roce 2010 se již otevřely kostely a modlitebny v celé České republice, v roce 2011 poprvé také na Slovensku a od roku 2012 se Noc kostelů (Kirikute Öö) koná v Estonsku. V roce 2016 proběhla první Noc kostelů ve Švýcarsku.

Mottem letošní Noci kostelů byla zvolena slova z Žalmu 104,19-23: „Učinil jsi měsíc k určování času... Přivádíš tmu, NOC se snese... Slunce vychází... Člověk vyjde za svou prací.“ Původně byl však stanoven pátek 5. června, což je zároveň Mezinárodní den životního prostředí. Autoři motta se tak pokusili spojit téma Noci otevřených kostelů, tedy míst, kde lidé chválí Boha za stvoření, za život,... s tématem úcty k životnímu prostředí. Asi málokoho by napadlo, jak budou vybrané verše ze žalmu výstižné, i když jinak, než bylo dopředu zamýšleno. Při světové krizi v důsledku koronavirové pandemie totiž výrazně vystupují do popředí slova „Noc se snese... Slunce vychází a člověk vyjde za svou prací.“ Mohou nás utvrzovat v tom, že Ježíš Kristus je ten, který nám z krize pomůže vyjít, stejně jako každý den po noci opět vyjde slunce. A také si lidstvo ještě víc uvědomuje, jak je důležité se navracet k přírodě.

Kostely a modlitebny se tak opět otevrou pro návštěvníky, ale musí počítat s nařízenými opatřeními. Letos bude také nově Noc kostelů nabídnuta veřejnosti prostřednictvím multimediálních prostředků a internetové sítě. Pastorační středisko při Biskupství českobudějovickém zve k Virtuální Noci kostelů, celý program bude ke zhlédnutí na YouTube kanálu prolidi.online v pátek 12. června od 16.00 pozdravem otce biskupa Pavla Posáda.

Během Virtuální Noci kostelů navštívíme několik kostelů v diecézi a zde vám je chceme představit. A kdo ví, třeba později se vydáte zmíněná místa navštívit, zvlášť pokud jste v nich ještě nebyli.

Podle předběžně plánovaného harmonogramu se nejprve vydáme do Nepomuku. Jak vám název napovídá, je to místo narození sv. Jana Nepomuckého a nachází se na hranicích českobudějovické a plzeňské diecéze. Toto místo bylo vybráno hlavně proto, že Diecézní pouť v sobotu 3. 10. 2020 se bude konat právě k počtě tohoto světce.

V tomto příspěvku poznáte Arciděkanství, v kterém je Svatojánské muzeum, kostel sv. Jakuba Většího, kde byl Jan pokřtěn a poutní kostel sv. Jana Nepomuckého.

Kostel sv. Jana Nepomuckého byl založen kolem poloviny 12. st. a jedná se o původní románskou stavbu, o čemž vypovídá např. románský portál, kterým do kostela kdysi také chodil Jan Nepomucký. Gotickou přestavbu pak kostel dostal na přelomu 13. a 14. st. V interiéru se dochovalo mnoho cenných prvků, včetně náhrobku Ladislava ze Šternberka z r. 1566 či ojedinělé klecovité schodiště. Pro koho je lákadlem, se dozvíte ze slov paní ředitelky muzea Štěpánky Kodýtkové.

Zvláštností kostela je také barokní věž přistavěná ke kostelu na konci 18. st. a nezvykle situovaná v ose presbytáře.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého je podle ústní legendy vybudován na místě rodného domu sv. Jana Nepomuckého.

Stavbu započal v r. 1639 zelenohorský majitel František ze Šternberka. Vzhledem k tomu, že Jan Nepomucký nebyl ještě v té době svatořečen, byl kostel zasvěcen sv. Janu Křtiteli. Když po Janově kanonizaci v r. 1729 přestal kostel vyhovovat potřebám poutníků, rozhodl se tehdejší majitel Zelené hory kostel přestavět.

Nová stavba vznikla v letech 1734 – 1738 podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Těšit se můžete na sochu sv. Jana Nepomuckého v životní velikosti z díla Ludvíka Forstnera z Prahy a na obraz sv. Jana Křtitele. Ujít si také nenechejte čtyři obrazy ze života Jana Nepomuckého a hlavně historku o svěcení nového lustru ve tvaru svatozáře s hvězdami vyprávěnou duchovním správcem otcem J. Špiříkem.

Další představované kostely budou až na dvě výjimky mariánské.

V prvním z nich bude sloužit od 17.00 prof. Martin Weis mši svatou. Jedná se o **gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie v Dubném**, gotickou stavbu obklopenou nevelkým ohrazeným hřbitovem. Nejstarší část stavby, presbytář, pochází ze 14. století, dvoulodí z roku 1525. V roce 1575 byla přistavěna věž, která však musela být nahrazena novou věží z r. 1901. Pohřbívání kolem kostela skončilo s otevřením nového hřbitova za vsí roku 1876. Interiéru si určitě dost užijete, protože v něm ještě prof. Weis nabídne adoraci a přednášku o biskupu Hlouchovi s ukázkou osobních věcí tohoto biskupa.

Dále se přesuneme do Českých Budějovic, a to do krásného a tichem oplývajícího místa na Piaristickém náměstí. S Ing. Jiřím Míchalem poznáme **klášterní kostel Obětování Panny Marie**. Ten patří k nejstarším a nejcenějším památkám Českých Budějovic. Byl budován při zakládání města v roce 1265. Ve druhé polovině 15. století byla přistavěna věž. Pro bohoslužby byl nedokončený kostel vysvěcen roku 1274. Samotný klášterní konvent se však stavěl postupně a poměrně dlouho. Dokončen byl až po roce 1380, kdy vznikla ze čtvercového půdorysu konventu vystupující studniční kaple. Chrám několikrát vyhořel, ale dochoval si původní raně gotickou podobu. V interiéru kostela se dochovaly zbytky vzácné malířské výzdoby ze 14. a 15. století, např. postava sv. Kryštofa, sv. Dorota, Zvěstování Panny Marie a sv. Jiří, schválně, která z nich je největší?

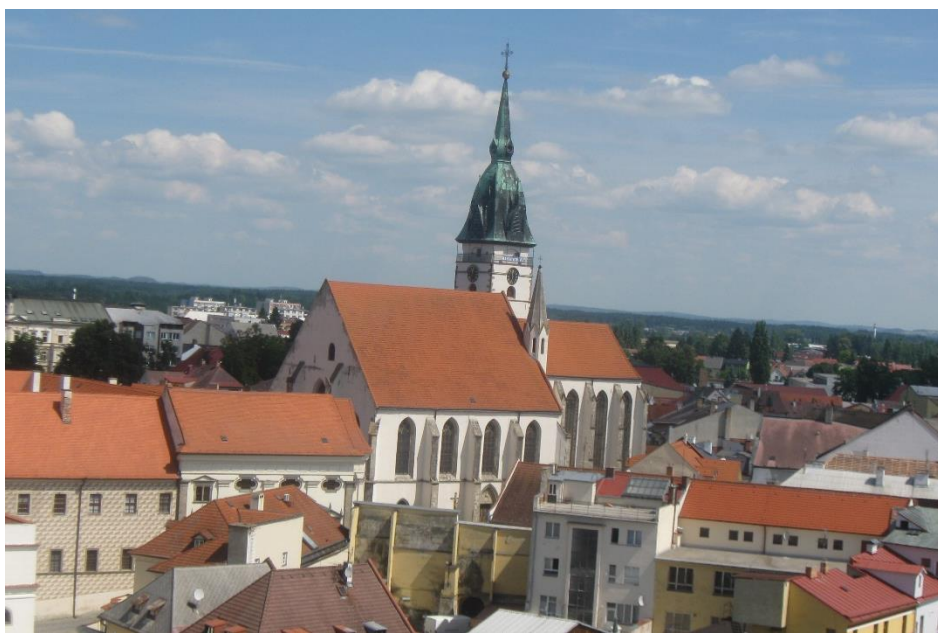
V Českých Budějovicích zůstaneme déle, ale přeneseme se jinam a do mnohem mladšího kostela, kde nás přivítají bratři salesiáni, správci farnosti od r. 1990. Je jím farní **kostel sv. Vojtěcha ve Čtyřech Dvorech** poblíž kampusu Jihočeské univerzity a ústavů Akademie věd ČR. Kostel s asymetricky umístěnou věží byl postavený v letech 1938–1939 českobudějovickým stavitelem Františkem Staškem

podle návrhu pražského architekta Jaroslava Čermáka. Jeho čelní stěnu zdobí obrovský dřevěný kříž a ze dřeva vyřezané sochy sv. Vojtěcha a pruských válečníků od sochaře a řezbáře Josefa Vítka. Zdejší varhany byly původně vyrobeny ve Vídni 1911 pro zelenohorský poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Reliéfní křížová cesta po obvodě chrámové lodi pochází z doby výstavby kostela. Jistě mnohem více se určitě dozvíte v netradiční prohlídce z kostela sv. Vojtěcha.

V dalším vstupu se ocitneme v **kostele Nanebevzetí Panny Marie v Jindřichově Hradci**.

Zde nás pan probošt Ivo Prokop seznámí s mnohými pozoruhodnostmi. Gotický farní kostel situovaný v samém centru města byl vystavěn v první polovině 14. století. V následujících dvou stoletích prošel několika úpravami. Stejně jako mnoho staveb ve městě i kostel značně poškodil požár roku 1801, obnovou poté prošel v letech 1808 – 1828 pod vedením stavitele J. Schaffera. Cennou památkou kostela je i přilehlá Špulířská kaple vystavěná v letech 1500-1506, zaklenutá krouženou žebrovou klenbou, zdobenou figurálními motivy a plastikami zvířat. Když budete pozorně sledovat, možná poznáte, o jaká zvířata jde... V kostele se také nachází ostatky sv. Hippolyta, patrona města. Z původního mobiliáře se zachovala gotická plastika Madony (kolem roku 1430) a křtitelnice z 16. století. Pod kostelem se nachází kostelní krypta s pozůstatky zemřelých Pánů z Hradce a Slavatů. Součástí kostela Nanebevzetí Panny Marie je i městská věž, existující zřejmě již ve 14. století. Její celková výška činí 68,3 m a na ochoz přístupný veřejnosti ve výšce 35,3 m vede 153 schodů. Z ochozu je dobrý výhled na město a jeho nejbližší okolí.

Virtuální prohlídku ukončíme na známém **poutním místě Klokoty**. Již zdaleka se na vršku nad zákrutem řeky skví impozantní stavba poutního chrámu. Byla založena kolem roku 1700 v místě bývalého gotického kostelíka a budována bezmála třicet let.

V kostele najdeme doložené patronícium (zasvěcení kostela na svátek Nanebevzetí Panny Marie) z roku 1389. Podle legendy se tu právě v té době Madona v podobě krásné dívky zjevila nejdříve pasáčkům a posléze i ostatním místním lidem, vyučovala je o Bohu a poté byla před jejich zraky anděly vynesena do nebe. Tento výjev znázornil dnes neznámý malíř ze Sezimova Ústí a pro obraz místní vystavěli nad studánkou u Dobré Vody kapli. Na místo začali proudit poutníci, a proto byl postaven malý kostelík, údajně 1000 kroků na východ od kaple, aby se nepoškodil zázračný pramen. Postupně ke kostelu přibýly ještě ambity a kaple, až vznikl neobyčejně působivý stavební soubor s půdorysem přibližně ve tvaru dvojitého kříže. Ambitových kaplí je celkem pět a jsou zasvěcené sv. Anně, sv. Vavřinci, sv. Vojtěchu, sv. Janu Nepomuckému a Panně Marii Růžencové.

Použité zdroje:

<http://www.encyklopedie.c-budejovice.cz/>

<https://www.budejce.cz/>

<http://www.probeststvi-jh.cz/index.php>

<https://cs.wikipedia.org>

<https://www.mistopisy.cz/>

Fotografie – autoři, zdroje:

1. foto – schodiště z kostela sv. Jakuba většího v Nepomuku – Michal Klečka, Člověk a víra
2. foto – interiér kostela sv. Jakuba Většího – Michal Klečka, Člověk a víra
3. foto – exteriér kostela sv. Jakuba Většího – Iva Hojková
4. foto – exteriér kostela sv. Jana Nepomuckého – Iva Hojková
5. foto – interiér kostela sv. Jana Nepomuckého – Iva Hojková
6. foto – hlavní oltář v kostele Obětování Panny Marie – Mirka Dolanská, Člověk a víra
7. foto – interiér kostela sv. Vojtěcha – Ludmila Tröstlová
8. foto – kostel Nanebevzetí Panny Marie v J. Hradci – Iva Hojková
9. foto – poutní místo Klokoty – Anička Zemanová, Člověk a víra
10. foto – pohled na hlavní oltář v kostele Nanebevzatí Panny Marie na Klokotech – Iva Hojková

Autor: Iva Hojková